

Viktig

Boligen er sannsynligvis den dyreste investeringen du har, og det er viktig for deg at den har et sikkert og komfortabelt elektrisk anlegg.

Denne veiledningen skal sørge for at du får et trygt og fornuftig forhold til elektriske installasjoner i boligen din.

Det er eier og/eller bruker som er ansvarlig for at det elektriske anlegget og at elektrisk utstyr er i henhold til gjeldende regelverk. Vær bevisst dette ansvaret, og benytt en NELFO-installatør for endringer og nyinstallasjon i ditt elektriske anlegg.

Bruerveiledning for alt elektrisk utstyr skal følges ved bruk og vedlikehold.

Alle nye installasjoner i boliger, hytter og leiligheter skal ha følgende dokumentasjon:

- » Kursfortegnelse
- » Rapport fra sluttkontroll
- » Rapport fra risikovurdering
- » Erklæring om samsvar
- » Utstyrsdokumentasjon
 - Skjult varmedokumentasjon med egen brukerveiledning
 - Dokumentasjon for lav-volt belysningsanlegg
 - Ved installasjon av steamdusj, badstueovn, boblebad, varmepumpe etc, skal det følge med en brukerveiledning for utstyret.
- » Bruerveiledning for den elektriske installasjonen

Alle NELFO-medlemmer leverer denne dokumentasjonen: 5 sikre for standard boligdokumentasjon.

Dokumentasjon vil være svært viktig ved fremtidige utvidelser eller endringer.

Dokumentasjonen er verdipapirer og må fremskaffes av eier/bruker hvis myndighetene skal kontrollere anlegget. Dokumentasjonen skal følge anlegget og overleveres ved eiendomsoverdragelse.

En elektrisk installasjon krever vedlikehold. NELFO anbefaler at det utføres en el-kontroll hvert 5 år og ved eiendomsoverdragelse.

Sikringsskapet

Automatsikring

Automatsikring med
jordfeilbryter

Jordfeilbryter

Automatsikringer

En automatsikring skal automatisk slå av strømmen ved feil i det elektriske anlegget, slik at mennesker, husdyr eller eiendom ikke tar skade.

Automatsikringen slår av strømmen hvis:

- » Belastningen overstiger gitte verdier.
 - Eksempel: En 10 A sikring tåler ca. 2300Watt. En 16A sikring tåler ca. 3600W før den løser ut.
- » Det oppstår en kortslutning på kursen eller utstyret.
- » Automaten inneholder jordfeilbryter og det oppstår en jordfeil i anlegget eller på utstyr tilsluttet anlegget.

En jordfeilbryter beskytter mot jordfeil som kan oppstå som følge av feil på anlegget.

I sikringsskapet finner du bruksanvisning for jordfeilbryteren. Les den og test jordfeilbryteren hver tredje måned eller i henhold til bruksanvisningen.

Slår automatsikring/jordfeilbryteren ut mer enn to ganger;

- » ta ut alt utstyr som er plugget i stikkontaktene på kursen som for eks: komfyr, vaffeljern, brødrister, kaffetrakter mm.
- » sett på sikringen
- » sett inn ett og ett av produktene

Hvis kursen slår ut ved å sette inn et produkt, fjern produktet. Hvis feilen vedvarer når alt er fjernet, kontakt din NELFO-installasjør.

Sjekk regelmessig om det finnes unormalt, varme sikringer. Hvis ja, kontakt straks din NELFO-installasjør.

Husk å slå av sikringen når du skifter lyspære/lyskilde.

Inntaksvern plassert i sikringskapet

Utstyrsvern, plugges mellom utstyr og stikkontakt

Overspenningsvern

Overspenningsvern skal beskytte mennesker, husdyr og eiendom mot skader ved overspenninger. Overspenninger er spenninger som overstiger det den elektriske installasjonen er beregnet for og som kan skade utstyret.

Overspenninger kommer inn i elektriske anlegg av to årsaker:

- » tordenvær som fører til lynnedslag
- » koblinger i e-verkets nett

I huset bør du ha to typer overspenningsvern; Inntaksvern og utstyrsvern. Inntaksvern fjerner energien i overspenningen, og utstyrsvernet fjerner spenningstopper som kan skade utstyr. Inntaksvern monteres av en elektriker i sikringskapet. Utstyrsvern plugges i stikkontakt foran følsomt utstyr. Følsomt utstyr kan være for eksempel vaskemaskin, TV, DVD, PC,

stereoanlegg og annet utstyr som inneholder elektronikk. Er du i tvil om utstyret trenger overspenningsvern kontakt din NELFO-installatør.

Slår inntaksvernet ut, bytter fargeindikatoren farge og må byttes. Ta kontakt med din NELFO/installatør.

Utstyrsvernet har også en indikator for å vise om vernet er defekt.

Sjekk overspenningsvernet hver måned og etter tordenvær. Etter tordenvær kan det også være lurt å kikke over jordfeilbryterne, og sjekke at de ikke har slått ut.

Det er også viktig å beskytte seg mot overspenninger som kommer via signalkabler kabler som kommer inn i TV, PC, modem og lignende.

Måler

© Fotograf John Petter Reinertsen

Måleren tilhører nettselskap/El-verket, og er enten automatisk avlest eller leses av manuelt for å måle kundens strømforbruk. (Måles i KWh (kilowattimer).

Alle boliger har eller vil få en AMS-måler; en automatisk avlest måler, med mulighet for tilleggstjenester som brannalarm, vannlekkasjealarm, tyverialarm med mer.

HUSKELISTE FOR SJEKK I SIKRINGSSKAPET

- » Fjern alt som ikke skal være i sikringskapet. Dette er ingen lagringsplass
- » Test alle jordfeilbrytere for å se at de fungerer ved å trykke på testknappen
- » Legg en finger utenpå dekelet av automaten og kjenn om den er varm
- » Sjekk at fargeindikatoren på overspenningsvernet ikke har endret farge

Beskyttelse av kabel-TV

Hvis du har kabel-TV, skal det sitte et galvanisk skille mellom TV-kabelen og TV-kontakten. Den sørger for at spenninger på avveier ikke kommer inn i TV-en, noe som igjen kan føre til brann.

Galvanisk skille mellom TV og TV-kontakt/dekoder

Komfyrvakt

Alle nye installasjoner skal ha montert inn en komfyrvakt. Komfyrvakten skal sørge for at strømmen til kokeplatene kobles ut ved for høy temperatur, noe som kan føre til brann.

Mange branner i Norge skyldes overoppheting/tørrkoking.

Stikkontakter/dimmer

Skal du benytte en stikkontakt plassert ved eller i tak til annet enn lamper (Se avsnitt om dimmere), vær sikker på at kontakten ikke blir styrt av en dimmer. Hvis denne benyttes til annet enn lys kan både utstyret som plugges inn og dimmeren ødelegges.

Dimmere

Det finnes mange forskjellig typer av dimmere som benytter forskjellig teknikk for å dimme lyset. Hvis en dimmer slutter å fungere, gjør følgende:

- » Skru av kursen som går til rommet
- » Ta av lokket på dimmeren
- » Sjekk om det er montert en sikring på dimmeren
- » Hvis smeltetråden inne i glass-sikringen er røket, sjekk amperestørrelsen på sikringen og kjøp ny tilsvarende sikring
- » Skift sikringen og sett på lokket
- » Sett på strømmen igjen

Hvis problemet vedvarer, ta kontakt med din NELFO installatør.

Sjekk at dimmeren som skal dimme lampen kan brukes sammen med lampen du kjøper.

For å finne ut hvilken type dimmer du har:

- » Slå av sikringen som går til rommet
- » Ta av lokket på dimmeren
- » Skriv ned navnet på dimmeren, for eksempel "ELKO 315 GLE"
- » Sett på lokket og skru på strømmen.
- » Ta med navnet på dimmeren og bruksanvisningen på dimmeren til butikken hvor du skal kjøpe lampen.

Monteres feil lampe på en dimmer, kan både dimmeren og lampen ødelegges eller annen skade eller fare oppstå.

Innfelt belysning og lyskilder

Har du innfelt belysning, er det svært viktig å kjøpe riktig type lyskilde/lyspære. Er en lyskilde defekt, ta ut lyskilden og noter ned wattstyrke og spenning på lyskilden og kjøp tilsvarende lyskilde.

Kjøp lyskilder hvor varmen sendes ut av lyskilden og ikke opp. Dette er merket på esken til lyspæren.

Les alltid bruksanvisningen som følger med den innfelte belysningen.

Bruker du feil lyskilde kan utstyr ødelegges og fare kan oppstå, dette gjelder også ved bytte til LED lyskilder.

Det er ikke tillat for privatpersoner å gjøre endringer eller legge opp ny innfelt belysning. Ta kontakt med din NELFO-installatør.

Elektriske varmekilder

Benytter du elektriske varmekilder, er det viktig å følge bruksanvisningen som følger med produktet. Vær oppmerksom på advarselstekster og begrensninger.

Eksempler på elektriske varmekilder er:

- » Varmefolie
- » Varmekabel
- » Panelovn/gjennomstrømningsovn
- » Reflektorovn
- » Vifteovn
- » Terrassevarmer

Termostat/Regulator

Termostater benyttes for å regulere varme i en bolig. En termostat kan finne temperaturen i et rom, for eksempel ved hjelp av gulv- eller romføler. Det monteres også utstyr, som uavhengig av temperaturen i rommet, styrer temperaturen i gulvet eller på veggmonterte ovner.

Fungerer ikke termostaten eller regulatoren slik den skal, kontakt din NELFO-installatør.

Digital termostat med program

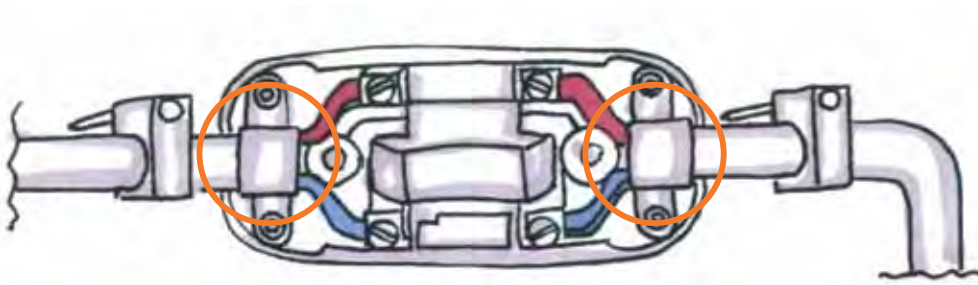
Regulator

Eksempler på elektrisk materiell som kun skal installeres av en registrert elinstallatør

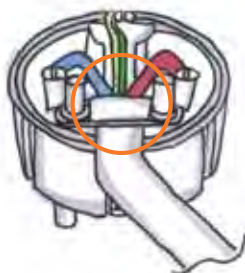

Du er ansvarlig for den elektriske installasjonen av det elektriske utstyret i boligen din. All elektrisk installasjon skal utføres fagmessig av en elektroinstallatør.

Eksempler på tilkoblinger du kan gjøre selv

Tilkobling av ledningsbryter

Tilkobling av topolt 16 A støpsel med jord

El-sjekken

Dersom du oppdager noe galt når du ser over det elektriske anlegget bør du kontakte din NELFO-installatør snarest.

Hvis svaret er «ja» på pkt. 1-8 kontakt straks din NELFO installatør	Ja	Nei
1. Går sikringen unormalt ofte?		
2. Får du elektrisk sjokk eller støt?		
3. Har sikringer, stikkontakter eller annet utstyr høy temperatur?		
4. Er sikringer, stikkontakter eller annet fastmontert utstyr ødelagt eller løst?		
5. Er kabler løse eller defekte?		
6. Løser ikke jordfeilbryter ut ved betjening av testknappen?		
7. Er det hull eller utette kabelinnføringer i sikringskapet?		
8. Er det utstrakt bruk av skjøteledning eller ledninger som ligger gjennom døråpninger?		

Sjekk!

- » Er det satt inn sterkere pærer i lamper enn de er merket/beregnet for?
- » Er det løse lamper eller ovner på barnerom?
- » Er elektriske ovner tildekket? Husk avstand til brennbart materiale!
- » Er elektriske apparater som ikke er i bruk avslått?
- » Er sikringskapet ryddig? Dette er ikke en oppbevaringsboks!
- » Er sikringskapet tilgjengelig?
- » Fungerer røykvarsleren?
- » Er brannslanger eller slukkeapparat i orden?

Nyttige linker

www.nelfo.no
www.fastelektriker.no
www.energimerking.no
www.el-loftet.no
www.nelfo.no/medlemmene
www.boligmappa.no

Eksempel på hvordan det ikke bør være.

Fastelektrikeren hjelper deg med å gjøre boligen din tryggere, smartere og triveligere.

Se merket – føl trygghet

Bruk alltid en NELFO-merket elinstallatør. De har kunnskap og kompetanse som gir deg trygghet og økt sikkerhet. Både om dagens regler og forskrifter, men også om fremtidens krav og muligheter.

En NELFO-merket elinstallatør kan langt mer enn bare å koble. De gir gode råd og utfører nødvendig sikkerhetssjekk hos deg. De har alltid elsikkerhet i fokus, og utfører sine oppdrag med kvalitet. Elektrisitet kan være en "farlig venn" – erfaring og kompetanse er derfor helt nødvendig.

Bruker du en NELFO-merket elinstallatør får du ikke bare kvalitetsmessig utført arbeid, du får også økt merverdi, som bedre økonomi, komfort og bokvalitet.

Det lønner seg å bruke en NELFO-merket installatør.

En stor andel av NELFOs elektroitallatører er også ekominstallatører. Se Post- og teletilsynets side med oversikt over autoriserte installatører.

